

Problema 10.2

Soluție

Pentru înțelegerea faptului că imediat după trecerea bilei de punctul B ea va avea accelerația centripetă

$$a_c = \frac{v_B^2}{R} \quad \text{(0.25 p.)}$$

Pentru determinarea forței de reacțiune normală N_B în punctul inferior al porțiunii semicirculare BCD folosind legea a doua a lui Newton:

$$N_B - mg = \frac{mv_B^2}{R} \Rightarrow N_B = m \left(g + \frac{v_B^2}{R} \right) \quad (1) \quad \text{(0.5 p.)}$$

Pentru determinarea vitezei v_B , aplicând legea conservării energiei în punctul inițial, când resortul era

comprimat cu x și în punctul B : $\frac{kx^2}{2} = \frac{mv_B^2}{2} \Rightarrow v_B = \sqrt{\frac{k}{m}}x \quad (2) \quad \text{(0.5 p.)}$

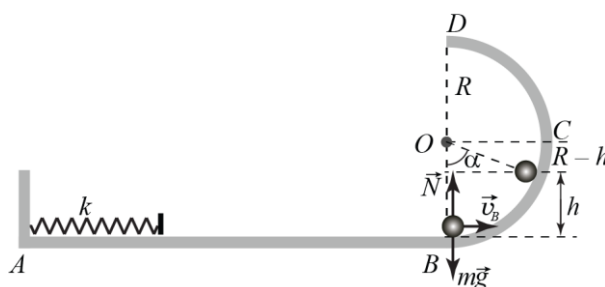
Pentru determinarea din (1) și (2) a forței de reacțiune normală N_B

$$N_B = m \left(g + \frac{v_B^2}{R} \right) = mg + \frac{kx^2}{R} = 0,1 \cdot 10 + \frac{400 \cdot 16 \cdot 10^{-4}}{0,5} = 2,28 \text{ N} \quad \text{(0.5 p.)}$$

Pentru obținerea din figură a unghiului α : $\cos \alpha = \frac{R-h}{R} \Rightarrow \alpha = \arccos \left(1 - \frac{h}{R} \right) \quad (3) \quad \text{(0.25 p.)}$

Pentru determinarea înălțimii h folosind legea conservării energiei în stările inițială (punctul B) și finală, în care bila se oprește: $0 + \frac{mv_B^2}{2} = mgh + 0 \Rightarrow h = \frac{v_B^2}{2g} = \frac{kx^2}{2mg} \quad (4) \quad \text{(0.5 p.)}$

Pentru determinarea unghiului din (3) și (4): $\alpha = \arccos \left(1 - \frac{kx^2}{2mgR} \right) = \arccos \left(1 - \frac{400 \cdot 16 \cdot 10^{-4}}{2 \cdot 0,1 \cdot 10 \cdot 0,5} \right) \approx 69^\circ \quad \text{(0.5 p.)}$

a)

3.0 p.

Pentru aplicarea legii conservării energiei în stările inițială când resortul este comprimat și finală în punctul B în care bila obține viteza minimă necesară pentru a ajunge în punctul D :

$$\frac{kx_{\min}^2}{2} = \frac{mv_{B,\min}^2}{2} \Rightarrow x_{\min} = \sqrt{\frac{m}{k}}v_{B,\min} \quad (5) \quad \text{(0.5 p.)}$$

Pentru determinarea vitezei minime în punctul B folosind legea conservării energiei pentru stările din B și D și legea a doua a lui Newton în punctul superior D în care forța de reacțiune normală în acest caz este egală

cu zero: $\frac{mv_{B,\min}^2}{2} = \frac{mv_D^2}{2} + mg \cdot 2R \quad \text{(0.5 p.)} \quad mg = \frac{mv_D^2}{R} \quad \text{(0.5 p.)} \Rightarrow$

$$\Rightarrow v_{B,\min}^2 = v_D^2 + 4gR = gR + 4gR = 5gR \Rightarrow v_{B,\min} = \sqrt{5gR} \quad (6) \quad \text{(1.0 p.)}$$

Pentru obținerea din (5) și (6): $x_{\min} = \sqrt{\frac{5mgR}{k}} = \sqrt{\frac{5 \cdot 0,1 \cdot 10 \cdot 0,5}{400}} \approx 0,08 \text{ m} = 8 \text{ cm.} \quad \text{(0.5 p.)}$

b)

3.0 p.

Pentru aplicarea legii a doua a lui Newton în cazul bilei aflate în punctul C :

$$N_C = \frac{mv_C^2}{R} \quad (7) \quad \text{(0.5 p.)}$$

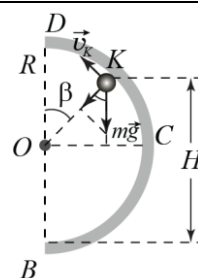
Pentru determinarea pătratului vitezei bilei în punctul C aplicând legea conservării energiei pentru stările din pozițiile B și C și folosind relația (2) în care $x = 0,8x_{\min}$:

$$\frac{mv_B^2}{2} = \frac{mv_C^2}{2} + mg \cdot R \Rightarrow v_C^2 = \frac{k}{m}x^2 - 2gR \Rightarrow v_C^2 = \frac{0,64k}{m}x_{\min}^2 - 2gR \quad (8) \quad \text{(1.0 p.)}$$

Pentru obținerea din (7) și (8) a forței de reacțiune normală în punctul C :

$$N_C = \frac{0,64k}{R}x_{\min}^2 - 2mg = \frac{0,64 \cdot 400}{0,5} \cdot 64 \cdot 10^{-4} - 2 \cdot 0,1 \cdot 10 \approx 1,3 \text{ N} \quad \text{(0.5 p.)}$$

Pentru obținerea din figură a înălțimii maxime la care se ridică bila pe suprafața semicirculară

c)

4.0 p.

$$H = R(1 + \cos \beta) \quad (9) \quad \underline{\underline{(0.5 \text{ p.})}}$$

Pentru înțelegerea că la înălțimea maximă forța de reacțiune este nulă (bila se desprinde de suprafață) și determinarea vitezei bilei în acest punct din legea a doua a lui Newton folosind (9):

$$mg \cos \beta = \frac{mv_K^2}{R} \Rightarrow v_K^2 = gR \cos \beta \Rightarrow v_K^2 = gR \cdot \frac{H-R}{R} \Rightarrow v_K^2 = g(H-R) \quad (10) \quad \underline{\underline{(0.5 \text{ p.})}}$$

Pentru legea conservării energiei în stările din pozițiile B și K și determinarea înălțimii maxime H

folosind (10): $\frac{mv_B^2}{2} = \frac{mv_K^2}{2} + mgH \Rightarrow v_B^2 = v_K^2 + 2gH \Rightarrow v_B^2 = g(3H - R) \quad \underline{\underline{(0.5 \text{ p.})}} \Rightarrow$

$$\Rightarrow H = \frac{1}{3} \left(\frac{0,64k}{mg} x_{\min}^2 + R \right) = \frac{1}{3} \left(\frac{0,64 \cdot 400}{0,1 \cdot 10} \cdot 64 \cdot 10^{-4} + 0,5 \right) \approx 0,7 \text{ m} \quad \underline{\underline{(0.5 \text{ p.})}}$$

Total max 10.0 p.